

ΑΛΜΑΤΩΔΗΣ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ

Οικονομική υπερδύναμη η χώρα... της φαβέλας

Μια βραζιλιάνικη παροιμία λέει: «Η αλεπού που κοιμάται δεν βρίσκει κρέας»...

Οι κυβερνήσεις της Βραζιλίας, την τελευταία δεκαετία, έκαναν την παραπάνω παροιμία σύνθημα της πολιτικής τους καταφέροντας να οδηγήσουν τη χώρα στην ελίτ των αναπτυσσόμενων χωρών, κάνοντάς την τελικά μια από τις ισχυρότερες οικονομίες του κόσμου.

Τα αποτελέσματα είναι ορατά με την πρώτη ματιά και, φυσικά, δεν αναφερόμαστε μόνο στους οικονομικούς δείκτες που ευημερούν. Πριν από μερικά χρόνια ο όρος φαβέλα ήταν σχεδόν ταυτόσημος με τη Βραζιλία. Σήμερα οι φαβέλες έχουν μειωθεί σημαντικά, όχι μόνο εξαιτίας της ανάπτυξης και της εξόδου χιλιάδων ανθρώπων από την ακραία φτώχεια αλλά, κυρίως, λόγω της όχι και τόσο δημοκρατικής πρακτικής της κυβέρνησης της χώρας, η οποία, με τρόπους που θυμίζουν Κίνα, εκκενώνει με τη βία μεγάλες περιοχές με φτωχογειτονιές για να δώσει τη γη στις κατασκευαστικές εταιρίες.

Το 2010 η βραζιλιάνικη οικονομία αναπτύχθηκε με ρυθμό 7,5% αλλά το 2011 υποχώρησε στο 3,5%, ποσοστό που, παρ' όλα αυτά, θα το ζήλευαν πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Η υποχώρηση

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

αυτή οφείλεται, σύμφωνα με τη βραζιλιάνικη κυβέρνηση, στη διεθνή κρίση και, κυρίως, στην κρίση της ευρωζώνης.

Το θετικό στοιχείο, ωστόσο, που κάνει τη Βραζιλία να αισιοδοξεί και που διαφοροποιεί την οικονομία της από την Κίνα είναι ότι δεν στηρίζεται βασικά στις εξαγωγές. Οι εξαγωγές αντιστοιχούν στο 13% με 14% της βραζιλιάνικης οικονομίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Κίνα φτάνει το 40%.

Η βραζιλιάνικη οικονομία αναπτύσσεται σταθερά τα τελευταία χρόνια βασιζόμενη στην εσωτερική κατανάλωση και πέτυχε να ξεπεράσει τη Βρετανία και να γίνει η έκτη μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη.

Με σημαντικούς φυσικούς πόρους -πετρέλαιο και φυσικό αέριο- η χώρα είναι αυτή τη στιγμή ο ένατος μεγαλύτερος παραγωγός πετρελαίου και στόχος της είναι στα επόμενα χρόνια να βρίσκεται στην πρώτη πεντάδα. Το οικονομικό θαύμα της Βραζιλίας πυροδοτείται από τη συνεχώς βελτιούμενη αγοραστική δύναμη των πολιτών -η οποία, ωστόσο, παραμένει τέσσερις φορές μικρό-

τερη από αυτή των Βρετανών- και η κυβέρνηση εκτιμά ότι τουλάχιστον 20 εκατομμύρια άνθρωποι βγήκαν από τη φτώχεια την τελευταία δεκαετία. Η προσπάθεια ξεκίνησε στα μέσα της δεκαετίας του '90, με τις τότε κυβερνήσεις να κάνουν προτεραιότητά τους τη μείωση του πληθωρισμού, και συνεχίστηκε αργότερα με τα κοινωνικά προγράμματα των κυβερνήσεων του Λούλα ντα Σίλβα και την αύξηση των κατώτερων εισοδημάτων.

Θέσεις εργασίας

Τα προγράμματα αυτά δημιούργησαν σύνομα χιλιάδες θέσεις εργασίας και σήμερα το 60% των Βραζιλιάνων πολιτών ανήκει στη μεσαία τάξη. Σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία, για πρώτη φορά στην Ιστορία της Βραζιλίας η χαμηλότερη εισοδηματική τάξη -αυτή που θα λέγαμε ζει στην απόλυτη φτώχεια- έπεσε κάτω από το 1% του πληθυσμού, που ξεπερνά τα 190 εκατομμύρια. Τα τελευταία χρόνια στη Βραζιλία έγινε η μεγαλύτερη αναδιανομή πλούτου στη χώρα. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το 40% των φτωχότερων Βραζιλιάνων αύξησε το εισόδημά του κατά 3,15%, ενώ στο αντίστοιχο διάστημα το 10% των πλουσιότερων το αύξησε κατά 1,09%.

Εξακολουθούν, πάντως, να υπάρχουν

στη Βραζιλία 24 εκατομμύρια φτωχοί και η χώρα είναι δεύτερη στη λίστα των χωρών με τις μεγαλύτερες ανισότητες εντός του G20 μετά τη Νότιο Αφρική.

Βέβαια, η βελτίωση είναι εντυπωσιακή. Το 1998 το 13% των νοικοκυριών βρισκόταν στην απόλυτη φτώχεια και σήμερα το ποσοστό έχει πέσει στο 0,8%.

Η ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των πολιτών έχει δώσει ώθηση στις πιστώσεις.

Σε σχέση με μόλις πέντε χρόνια πριν έχει τετραπλασιαστεί η παροχή πιστώσεων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Το 2005 μόνο το 16% των πολιτών είχε τραπεζικό λογαριασμό, ενώ το ποσοστό σήμερα φτάνει στο 60%. ■

Η κυβέρνηση εκτιμά ότι τουλάχιστον 20 εκατομμύρια άνθρωποι βγήκαν από τη φτώχεια την τελευταία δεκαετία

Η «Μπάρμπι» και οι άλλες γυναίκες της προέδρου

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ της Βραζιλίας, **Ντίλμα Ρούσεφ**, σχεδόν ένα χρόνο από την εκλογή της, κατάφερε και βγήκε από τη σκιά του χαρισματικού μεταρρυθμιστή προκατόχου της, **Λούλα ντα Σίλβα**, και σήμερα είναι η δημοφιλέστερη πρόεδρος στη σύγχρονη Ιστορία της χώρας.

Η ισχυρή κυρία της Βραζιλίας, σε αντίθεση με τον προκατόχο της, περνά τον περισσότερο χρόνο της στο γραφείο της, στο προεδρικό μέγαρο, το οποίο κυριολεκτικά γυναικοκρατείται. Η Ρούσεφ είναι η πρώτη πρόεδρος που τοποθετεί τόσες πολλές γυναίκες στην κυβέρνηση, και μάλιστα σε σημαντικά υπουργεία, όπως στο υπουργείο Σχεδιασμού, στο υπουργείο Τύπου, αλλά και σε άλλες ση-

μαντικές θέσεις, όπως στο γραφείο προσωπικού της προεδρίας, το οποίο έχει η κ. **Γκλέισι Χόφμαν**.

Γυναίκα είναι και η πρόεδρος του Κογκρέσου, η κ. Μάρτα Σουπλίσσι, η οποία απορρίπτει τις ειδικασίες ότι δήθεν τα κόμματα δεν μπορούν να βρουν περισσότερες γυναίκες υποψήφιες βουλευτί-νες.

Στη Βραζιλία είναι εύκολο να βρει κανείς καταρτισμένες και μορφωμένες γυναίκες. Τα πανεπιστήμια έχουν πολύ περισσότερες γυναίκες φοιτήτριες απ' ό,τι άντρες φοιτητές και τελειώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τις σπουδές τους συγκριτικά με τους άντρες.

Αν και φαινομενικά η Βραζιλία είναι μια φαλλοκρατική κοινωνία, στην πραγματικότητα είναι μητριαρχική. Το ένα τρίτο των οικογενειών στηρίζεται αποκλειστικά από τις γυναίκες και τα κοινωνικά επιδόματα πληρώνονται βάσει

νόμου στις μπτέρες γιατί θεωρούνται πιο υπεύθυνες. Η Χόφμαν, που λόγω της εμφάνισής της (ξανθά με γαλανά μάτια) αποκαλείται και «Μπάρμπι της Ντίλμα», είναι η ισχυρότερη γυναίκα μετά την πρόεδρο. Αποστολή της είναι να επιταχύνει τις νομοθετικές πρωτοβουλίες και τώρα έχει στην ευθύνη της τον έλεγχο της χρηματοδότησης των έργων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και το Μουντιάλ που θα γίνουν το 2014 και το 2016 αντίστοιχα.

Γυναίκα θα είναι και η νέα διευθύνουσα σύμβουλος της κρατικής πετρελαϊκής εταιρίας Petrobras, το όνομα της οποίας ανακοινώθηκε αυτή την εβδομάδα. Η **Μαρία ντας Γκράσας Φόστερ** είναι από τα παλαιότερα στελέχη της εταιρίας και γεννήθηκε και μεγάλωσε σε φαβέλα.

Από τον επόμενο μήνα θα είναι επικεφαλής μιας από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του πλανήτη. ■

Η Γκλέισι Χόφμαν, η επονομαζόμενη και «Μπάρμπι της Ντίλμα», είναι η ισχυρότερη γυναίκα της Βραζιλίας μετά την πρόεδρο.

